

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA TRG DELA IN ZAPOSLOVANJE

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 76 04

F: 01 369 76 69

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

e-naslov: gp.ukom@gov.si

Številka: 109-75/2018/2

Datum: 10. 1. 2019

Zadeva: Opravljanje družbeno koristnega dela prejemnikov denarnega nadomestila za brezposelnost - predlog št. 9544-253- stališče glede predloga državljana

Spoštovani,

na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: ministrstvo) smo prejeli vašo zahtevo za posredovanje ustreznega odgovora na predlog državljana, posredovanega preko spletnega orodja predlagam.vladi.si. Iz predloga izhaja, da bi moral vsak, ki želi prejemati denarno nadomestilo za brezposelnost vsaj za polovični delovni čas delati družbeno koristna dela (kot so npr. urejanje parkov, gozdov in mest, pobiranje smeti, pomoč starostnikom, igranje na klavir ali branje v domu za ostarele, obdelovanje državne kmetijske zemlje, sprehajanje živali ipd.), kar bi povečalo zaposljivost brezposelnih oseb. Iz predloga državljana izhaja, da pozna precej ljudi, ki ne delajo, ker se jim "ne splača", saj so nadomestila primerljiva z minimalno plačo, veliko ljudi pa je prijavljenih na Zavodu RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: zavod) in hkrati »delajo na črno«. Z realizacijo predloga, bi se po mnenju pobudnika zmanjšala brezposelnost in zaposlovanje na črno, brezposelne osebe pa bi pridobile delovne izkušnje in delovne navade.

Status brezposelnosti ter pravice in obveznosti, ki iz njega izhajajo, ureja Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14-ZPDZC-1, 47/15-ZZSDT in 55/17; v nadaljevanju: ZUTD). Eden izmed ciljev ZUTD je tudi zagotavljanje varnosti zavarovancev v primerih nastanka brezposelnosti brez njihove krivde ali proti njihovi volji z zagotovitvijo denarnih nadomestil po načelih vzajemnosti in solidarnosti.

ZUTD v prvem odstavku 8. člena določa, da se za brezposelno osebo po tem zakonu šteje iskalec zaposlitve, ki je zmožen za delo, prijavljen na zavodu, aktivno išče zaposlitev in je pripravljen sprejeti ustrezno oziroma primerno zaposlitev, ki mu jo ponudi zavod ali drug izvajalec storitve posredovanja zaposlitve ter:

- ni v delovnem razmerju;
- ni samozaposlen;
- ni družbenik in hkrati poslovodna oseba v osebni in kapitalski družbi ter ni ustanovitelj in hkrati poslovodna oseba v zavodu;
- ni kmet;

- ni upokojenec;
- nima statusa dijaka, vajenca, študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih, mlajšega od 26 let.

Po prijavi v evidenco brezposelnih oseb zavod z brezposelno osebo dogovori vsebino zaposlitvenega načrta, v katerem skupaj opredelita zaposlitvene cilje, časovno opredelita potrebne aktivnosti brezposelne osebe pri iskanju zaposlitve in vključevanju v ukrepe aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju: APZ) z namenom čim hitrejši zaposlitvi brezposelne osebe in opredelita migracijsko območje iskanja zaposlitve. Z vpisom v evidenco brezposelnih oseb se brezposelna oseba zaveže k aktivnemu iskanju zaposlitve. Brezposelna oseba je dolžna sprejeti vsako ponujeno ustrezno oziroma primerno zaposlitev. Neizpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo brezposelne osebe, predstavlja razlog za prenehanje vodenja v evidenci brezposelnih oseb, če pa je oseba hkrati prejemnik denarnega nadomestila, ji s tem preneha tudi ta pravica.

Skladno z ZUTD so pravice, ki izhajajo iz obveznega in prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti pravica do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, pravica do plačila prispevkov za obvezna socialna zavarovanja (ki se plačuje na podlagi priznane pravice do denarnega nadomestila) in pravica do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje eno leto pred izpolnitvijo minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pri čemer pa skladno z 59. členom ZUTD navedene pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti lahko pridobi le brezposelna oseba, ki je bila pred nastankom brezposelnosti zavarovana najmanj devet mesecev v zadnjih 24 mesecih (oziroma najmanj 6 mesecev v zadnjih 24 mesecih, če je brezposelna oseba mlajša od 30 let). Čas prejemanja denarnega nadomestila za brezposelnost je odvisen od zavarovalne dobe.

Potrebno se je zavedati, da je pravica do denarnega nadomestila za brezposelnost pravica, ki (kljub dejstvu, da njena višina ni sorazmerna z višino vplačanih prispevkov za zavarovanje za primer brezposelnosti) izhaja iz pretekle delovne aktivnosti osebe in se izplačuje na podlagi plačanih prispevkov za brezposelnost. Ne gre torej za pravico, katere podelitev bi bilo potrebno še naknadno »dodatno odslužiti« z nekim (prostovoljnim) delom, poleg tega pa ta pravica predstavlja pomemben element ustavno zagotovljenih kategorij – načela socialne države in pravice do socialne varnosti. **Denarnega nadomestila za brezposelnost tudi ni mogoče enačiti s socialnimi transferji, ki so namenjeni posameznikom zaradi blaženja njihove socialne ogroženosti.**

Iz opisane zakonske ureditve izhaja, da so obveznosti brezposelnih oseb (torej tudi prejemnikov denarnega nadomestila za brezposelnost) in sankcioniranje v primeru njihovega neizpolnjevanja že urejene ter tako ne zahtevajo dodatnega normiranja.

Lepo pozdravljeni.

Pripravila:
Maja Bohinjc
svetovalka II

Damjana Šarčević

mag. Jurij Snoj

vodja sektorja

generalni direktor

VROČITI:

- naslovníku – po e-pošti